de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

De minister van Veiligheid en Justitie
drs. S.A. Blok
Postbus 20301
2500 EH Den Haag

bezoekadres
Kneuterdijk 1
2514 EM Den Haag

correspondentieadres
Postbus 90613
2509 LP Den Haag

t (088) 361 00 00
f (088) 361 0022
www.rechtspraak.nl

datum 28 juni 2017
doorkiesnummer
e-mail wetgeving.rvdr@rechtspraak.nl
ons kenmerk UIT 10441 STRA / YR
uw kenmerk 2069266
onderwerp Advies wijziging van het Burgerlijk Wetboek en de Wet giraal effectenverkeer houdende de verdergaande dematerialisatie van aandelen aan toonder en de vaststelling van de identiteit van houders van deze aandelen (Wet identificatie houders aandelen aan toonder).

Geachte heer Blok,

Bij brief van 20 april, kenmerk 2069266, verzocht u de Raad voor de rechtspraak (de 'Raad') advies uit te brengen inzake de wijziging van het Burgerlijk Wetboek en de Wet giraal effectenverkeer houdende de verdergaande dematerialisatie van aandelen aan toonder en de vaststelling van de identiteit van houders van deze aandelen (Wet identificatie houders aandelen aan toonder), (het 'Wetsvoorstel).

HET WETSVOORSTEL

Dit Wetsvoorstel maakt de identificatie van alle houders van aandelen aan toonder mogelijk. Aandelen aan toonder kunnen na inwerkingtreding van dit Wetsvoorstel alleen nog worden verhandeld via een effectenrekening aangehouden bij een intermediair, zoals een bank of een beleggingsonderneming. De effectenrekening staat op naam waardoor anonieme overdracht van toonderstukken niet meer mogelijk is. Opsporingsinstanties kunnen bij intermediairs de gegevens opvragen van de houders van effectenrekeningen voor de bestrijding van belastingontduiking, witwassen en de financiering van terrorisme of andere vormen van financieel-economische criminaliteit. Dit Wetsvoorstel geeft daarmee opvolging aan de aanbevelingen van het Global Forum on Transparency and Exchange of Information for Tax Purposes en van de Financial Action Task Force, die zich richten op de bestrijding van belastingontduiking, witwassen en de financiering van terrorisme.

Na overleg met de gerechten, adviseert de Raad als volgt.[1]

[1] De Raad voor de rechtspraak heeft op grond van artikel 95 van de Wet op de rechterlijke organisatie een wettelijke adviestaak met betrekking tot nieuwe wets- en beleidsvoorstellen die gevolgen hebben voor de rechtspraak. De adviezen worden vastgesteld na overleg met de gerechten. De Raad voor de rechtspraak is een adviescollege in de zin van artikel 79 en 80 van de Grondwet. Bij het opstellen van zijn adviezen beoordeelt de Raad de voorgenomen wet- en regelgeving in het bijzonder op de gevolgen voor de organisatie en de werklast van de gerechten en op de (praktische) toepasbaarheid en uitvoerbaarheid. Rechters zijn bij de behandeling van individuele zaken niet gebonden aan de inhoud van de wetgevingsadviezen van de Raad voor de rechtspraak.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

ADVIES

1. Inleiding procedure art. 2:82 lid 8 BW bij verzoekschrift

De Raad is voorstander van het bij verzoekschrift inleiden van de in het voorgestelde artikel 82 lid 8 BW bedoelde procedure, waarmee de Raad zich op hetzelfde standpunt stelt zoals verwoord in het advies op dit Wetsvoorstel van de Gecombineerde Commissie Vennootschapsrecht (samenwerkingsverband tussen de Koninklijke Notariële Beroepsorganisatie en de Nederlandse Orde van Advocaten, hierna: GCV). De Raad gaat er daarbij van uit dat de gewezen houder van een aandeel aan toonder die in de procedure opkomt tegen vaststelling van de prijs van zijn aandeel de verzoeker is en de vennootschap in het kapitaal waarvan dat aandeel wordt gehouden de belanghebbende/ verweerster. De uitkomst van een procedure bindt uitsluitend de partijen in de procedure. Andere (gewezen) aandeelhouders zijn daarom in beginsel geen belanghebbenden in de procedure en behoeven dan ook niet door de ondernemingskamer te worden opgeroepen. Dat dit ertoe kan leiden dat aan de gewezen aandeelhouders uiteindelijk onderling afwijkende bedragen worden uitgekeerd, zoals de GCV terecht heeft opgemerkt, acht de Raad niet bezwaarlijk omdat iedere gewezen aandeelhouder de vrijheid heeft al dan niet te procederen over de vast te stellen prijs van zijn vervallen aandelen. Op dit punt verschilt de voorgestelde procedure van de uitkoopprocedure, waarin de prijs van de aandelen voor alle aandeelhouders wordt vastgesteld, hetgeen verband houdt met het voorschrift dat de vordering tot uitkoop tegen de gezamenlijke andere aandeelhouders wordt ingesteld. Alle aandeelhouders zijn dus partij in de uitkoopprocedure daarom geldt voor alle aandeelhouders dezelfde prijs.
De Raad adviseert gezien het voorgaande om de in artikel 2:82 lid 8 BW voorgestelde dagvaardingsprocedure te vervangen door een verzoekschriftprocedure.

2. De termijn om op te komen tegen de vastgestelde prijs

Het Wetsvoorstel voorziet (in artikel 82 lid 8) in een termijn van drie weken na de aankondiging tot consignatie waarbinnen in rechte kan worden opgekomen tegen de vaststelling van de prijs door de vennootschap. De Raad vraagt zich af waarom een dergelijke korte termijn wordt gehanteerd. Voor de verzoeker is een termijn van drie weken voor het opstellen en indienen van het verzoekschrift naar de mening van de Raad erg kort. Er zal een advocaat moeten worden ingeschakeld die bovendien veelal nog geen ervaring zal hebben met deze nieuwe procedure. In voorkomende gevallen zal verzoeker ter onderbouwing van zijn verzoek (financieel) advies willen inwinnen bij een deskundige. Ook daarmee zal de nodige tijd gemoeid zijn. Een termijn van drie maanden ligt gezien het voorgaande meer voor de hand. De Raad adviseert het artikel in die zin te wijzigen. Overigens verwacht de Raad dat de (korte termijn van de) procedure binnen haar eigen organisatie niet tot werkdrukgerelateerde problemen zal leiden omdat het aantal aangebrachte zaken op deze grondslag naar verwachting laag zal zijn.

3. Achterhalen identiteit en adres houders aandelen aan toonder door vennootschap?

De GCV heeft in haar advies de vraag opgeworpen of de vennootschap haar voornemen tot consigneren en de prijs per aandeel rechtstreeks bekend zou moeten maken aan de haar eventueel bekende houders van aandelen aan toonder. De Memorie van Toelichting lijkt daar wel van uit te gaan. De Raad vraagt zich af wat van de toetsing daarvan wordt verwacht. Heeft de vennootschap bijvoorbeeld een verplichting zich in te spannen om de identiteit van haar niet bekende aandeelhouders te achterhalen of het adres van haar slechts bij naam bekende aandeelhouders? Hoe ver reikt die verplichting? En hoe oud of recent dient de wetenschap te zijn? De aandelen zijn immers mogelijk al weer aan een derde overgedragen op het moment van het verzoek zonder dat de vennootschap daarmee bekend is en het lijkt daarom geraden om geen onderscheid te maken tussen wel en niet bekende houders van toonderaandelen. De Raad adviseert dit punt in de Memorie van Toelichting te verduidelijken.

4. Prijsbepaling door de ondernemingskamer

Wat de prijsbepaling door de ondernemingskamer betreft, ligt het voor de hand om aan te sluiten bij de wijze waarop in uitkoopprocedures de prijs wordt bepaald, zoals ook in het advies van de GVC bepleit. De Raad adviseert in de toelichting op te nemen dat de ondernemingskamer de prijs zal bepalen op de wijze zoals dat in uitkoopprocedures het geval is. In uitkoopprocedures stelt de ondernemingskamer de prijs vast op de waarde die de over te dragen aandelen hebben op een door haar te bepalen dag, ook wel: de peildatum. Het ligt voor de hand wettelijk te bepalen dat de dag van het verval van het aandeel de peildatum is. De Raad adviseert het Wetsvoorstel in die zin aan te passen.

WERKLAST

Gelet op het geringe aantal zaken dat naar verwachting voortvloeit uit deze wet, verwacht de Raad geen significante verandering in de werklast van de Rechtspraak.

CONCLUSIE

De Raad voor de rechtspraak neemt kennis van het Wetsvoorstel en heeft daartegen geen zwaarwegende bezwaren. Wel adviseert de Raad u het Wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting op de in dit advies genoemde onderdelen aan te passen, en wijst daarbij in het bijzonder op de gewenste wijziging van de inleiding van de procedure.

de Rechtspraak

Raad voor de rechtspraak

TOT SLOT

Indien na het uitbrengen van dit advies het Wetsvoorstel op belangrijke onderdelen wordt gewijzigd of indien uit nadere uitvoeringsregelgeving belangrijke werklastgevolgen voortvloeien, dan wordt de Raad graag in de gelegenheid gesteld daarover aanvullend te adviseren. Met het oog op de voorbereiding van de gerechten op de invoering van het Wetsvoorstel, stelt de Raad er prijs op als hij geïnformeerd wordt over de indiening van het Wetsvoorstel bij de Tweede en de Eerste Kamer en de plaatsing van de definitieve wetstekst in het *Staatsblad*. Ook eventuele nadere regelgeving volgend op dit Wetsvoorstel met gevolgen voor de rechtspleging valt binnen het adviesrecht van de Raad. Voor zover van toepassing, ontvangt de Raad graag een adviesaanvraag voor deze nadere regelgeving.

Hoogachtend,

mr. F.C. Bakker
Voorzitter Raad voor de rechtspraak